

Seminar stalnog stručnog usavršavanja nastavnika

Primena besplatnog softvera u nastavi

autori:

Mira Nikolić

Nadežda Jakšić

Danijel Čabarkapa

Uputstvo za kreiranje bloga na WordPress.com

Pripremila: Nadežda Jakšić

1. Šta je blog?

Društvene mreže su danas najpopularniji komunikativni servisi. Neke od njih su:

- **Facebook** - opšta mreža, trenutno najpopularnija u svetu;
- **Twitter** - opšti servis za mikroblogovanje;
- **MySpaces** - opšta mreža veoma popularna kod muzičkih fanova;
- **Linkedin** - mreža specijalizovana za profesionalni biznis;
- **Flickr** - servis za razmenu digitalnih fotografija.

Među ovim veoma popularnim, nema servisa koji su specijalizovani, za učenike i nastavnike, ali i oni postoje. Najpoznatiji servisi za učenike su: **FriendSter** (engleski servis), **Edmodo**, **StudiVZ** (nemački sajt) a za nastavnike: **TeachStreet**, **The Apple**, **Teachers Pay Teachers**, **TeachersTube**, **Edmodo** ...

Jedna od mogućnosti komunikacije sa učenicima je da nastavnik kreira lični blog. **Blog** ili **Weblog** je niz hronološki organizovanih unosa teksta koji se prikazuju na veb stranici. To je **online** dnevnik (sa tekstom, grafikom, video ili audio zapisima...). Sadržaji su poredani hronološki (poslednji unosi su najvidljiviji). Nastavnik može da koristi blog za prezentovanje novih nastavnih jedinica, vežbi, video zapisa ili nekih zanimljivosti iz predmeta koji predaje.

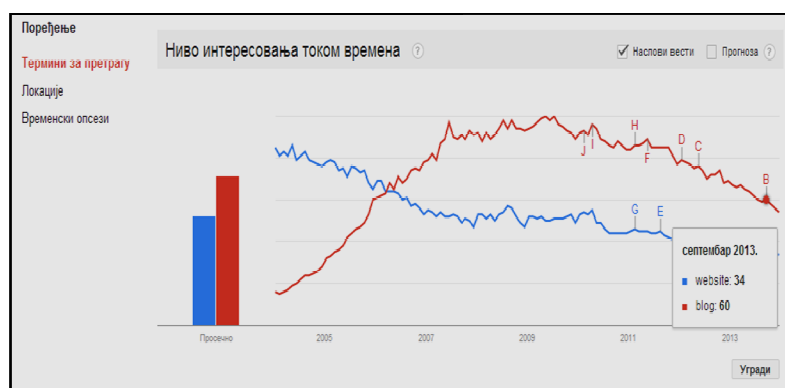
Napravite blog, postavljajte povremeno materijal koji ste sami napravili, ili linkove ka odgovarajućem materijalu i videćete da će vaš blog biti posećem.

1.1. Koja je razlika izmedju sajta i bloga?

Blog je vrsta sajta. U početku je imao svrhu i služio isključivo kao veb dnevnik osobe koja ga je pisala i nije bio komercijalno orjentisan. Vremenom, blog je dobijao nove funkcije i namene i to zahvaljujući ponajviše svojoj jednostavnosti i činjenici da za njegovo održavanje nije potrebno neko određeno predznanje iz oblasti programiranja i veb dizajna.

Dakle, blog je vrsta veb sajta koji ne zahteva znanje nekog programskog jezika (HTML, CSS, PHP...) da bi se napravio, i time omogućava početnicima da brzo i jednostavno sami naprave svoj prvi veb sajt.

Grafikon je preuzet sa **Google Trends**-a i prikazuje koliko je pretraga obavljeno za termine **website** i **blog** u odnosu na ukupan broj pretraga koje su tokom vremena obavljene na **Google**-u (može se primetiti rast pretraga za termin **blog** od 2006. godine - brojevi ne predstavljaju apsolutne vrednosti, jer se podaci normalizuju i prikazuju na skali od 0 do 100).

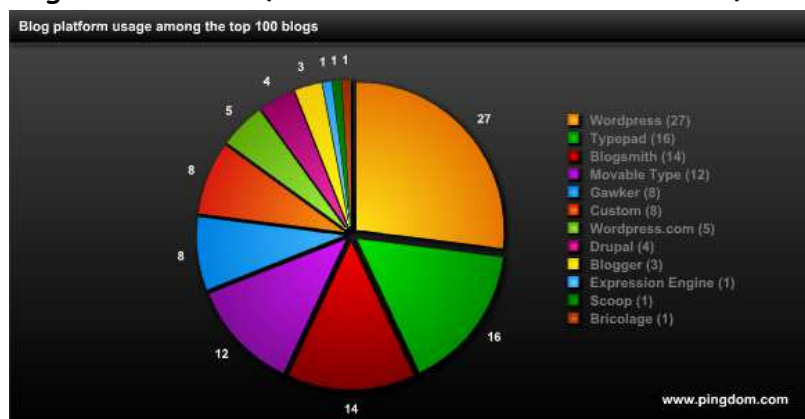

Blog se kreira ili ažurira preko neke platforme. Neke od besplatnih platformi za kreiranje bloga nalaze se na sledećim adresama:

- www.wordpress.com
- www.blogger.com
- www.typepad.com
- www.blog.rs

2. WordPress

WordPress je jedna od najpopularnijih platformi za kreiranje bloga. Na grafikonu su prikazane platforme koje su korišćene za pokretanje i održavanje 100 najpopularnijih blogova na svetu (32 od 100 koriste **WordPress**). Redovno se objavljuju nova izdanja koja donose poboljšanja u vidu sigurnosti, funkcionalnosti i dizajna.

Da biste napravili svoju internet prezentaciju, sajt, blog ... morate se odlučiti da li želite da blog postavite na svom ličnom domenu koji ste zakupili, kod nekog provajdera, ili želite da koristite besplatan prostor koji vam nude pojedini servisi.

pojedini servisi.

Prednosti besplatnih blog platformi su te što su besplatne, jednostavne za podešavanje, jednostavne za korišćenje, automatski se obnavljaju (ukoliko se pojavi nova verzija platforme, blog će se automatski obnoviti), nalaze se na domenima koji imaju već dobar **PageRank** (broj od 1 do 10 koji je pokazatelj kvaliteta određene veb stranice) pa samim tim imaju dobro indeksiranje na veb pretraživačima.

Nedostaci besplatnih blog platformi su: manjak opcija za podešavanje funkcionalnosti bloga, ograničenja vezana za dizajn, manjak kontrole (može se dogoditi da zbog preopterećenosti resursa, blogovi neko vreme ne mogu biti pregledani), opšti **URL** (iako postoje veoma uspešni i posećeni blogovi na ovom tipu platformi, većina blogera smatra da posedovanje ličnog domena daje dozu profesionalizma), prelazak sa platforme na platformu (ako blog postane veoma posećen, možda ćete poželeti da pređete na neki lični domen, i tada morate uložiti dodatni napor za uspostavljanje broja poseta koje ste do tada imali).

WordPress nudi dve opcije:

- **Wordpress.com** - blog je besplatan i veoma ga je lako postaviti. Koristite besplatan prostor koji vam nudi ovaj servis. Adresa bloga je www.nesto.wordpress.com. O svim bitnim parametrima bloga vodi računa WordPress.com, a ne vlasnik bloga. Nije dozvoljeno postavljati reklame. Imate ograničenje kod postavljanja datoteka (samo određeni tipovi), bez audio i video zapisa, maksimalan prostor 3GB, mada imate mogućnost da nadogradite prostor.
- **WordPress.org** - blog se postavlja na ličnom domenu koji ste zakupili kod nekog provajdera (plaća se godišnja nadoknada). Adresa bloga je npr. www.nesto.com. Zahteva više tehničkog znanja. Moguće je koristiti posebno razvijene teme i dodatke (**plugin-ove**). Vlasnik bloga je zadužen za instaliranje novih verzija, pravljenje **backup-a**, sprečavanje neželjenih poruka. Ukoliko dođe do velikog i brzog rasta poseta, a blog nije na dobrom hostingu, verovatno će biti nedostupan.

Mi se na seminaru bavimo kreiranjem bloga na **WordPress.com**.

2.1. Aktiviranje naloga na WordPress.com

U okviru jednog naloga možete da kreirate više blogova. U nekom od pregledača interneta ukucajte adresu www.wordpress.com:

- u delu **Sign up and start publishing now** kliknite na **Get started**;
- unesite **e-mail** adresu koja će vam biti potrebna za aktiviranje naloga, korisničko ime, lozinku (osam znakova najmanje, kombinacija slova, brojeva i specijalnih karaktera) kao i adresu bloga (nešto.wordpress.com);
- kliknite na **Create Blog**;
- izaberite neku od ponuđenih opcija koje govore o tome čemu je namenjen blog, a zatim kliknite na **Send**;
- na vašu e-mail adresu će biti poslata aktivaciona poruka koju treba otvoriti u roku od pola sata, inače nalog neće biti aktiviran. U poruci koju ste dobili kliknite na link **Activate Blog** i vaš blog je kreiran.

Vežba 1:

- otvorite nalog na WordPress.com i otvorite aktivacionu poruku.

2.2. Koji su delovi WordPress-a?

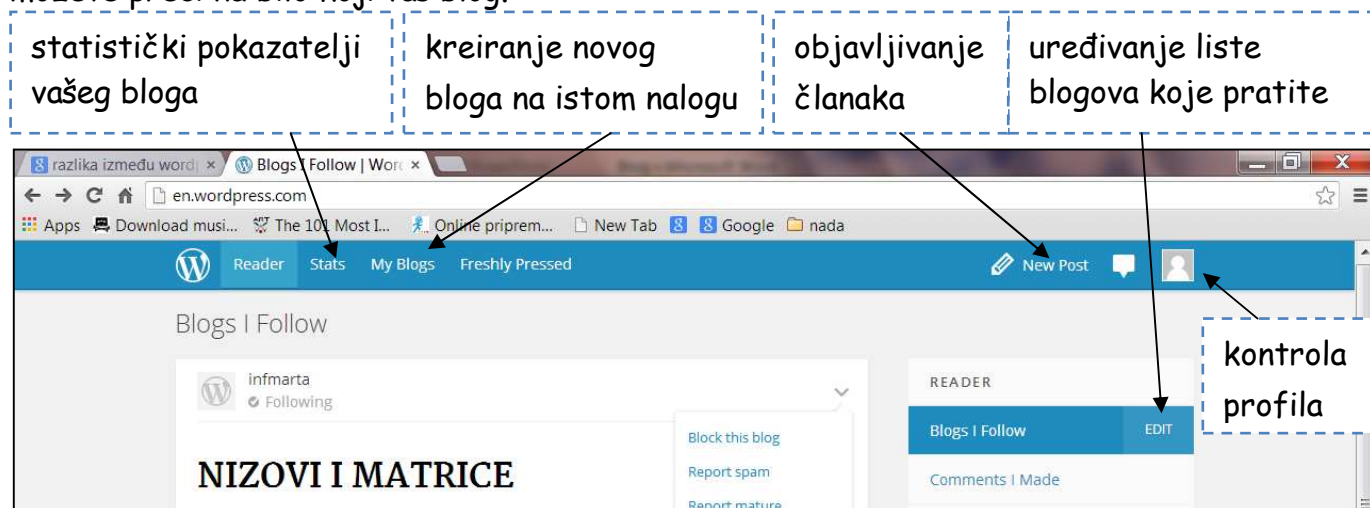
Kao i svaki **CMS** i **WordPress** se sastoji od:

- **kontrolne table** (Dashboard) - to je mesto kome ima pristup samo autor bloga i služi za administriranje bloga. Razlikujemo **Globalnu kontrolnu tablu** (Global dashboard), i Kontrolnu tablu za svaki blog posebno. Kontrolna tabla je za internet populaciju nevidljiva. Ovom delu se može pristupiti samo uz pomoć **Korisničkog imena** i **Lozinke**;
- **vidljiva web strana** - to je internet stranica koju mogu videti svi koji joj pristupe preko internet adrese (npr. nešto.wordpress.com).

Ove dve celine su međusobno povezane i korišćenjem kontrolne table autor kontroliše izgled, strukturu i sadržaj vidljivog dela bloga tj. administrira blog.

2.3. Administriranje bloga

Na adresi www.wordpress.com treba se prijaviti sa odgovarajućim korisničkim imenom i lozinkom. **Globalna kontrolna tabla** je prvi ekran na koji nailazite posle prijave i sa nje možete preći na bilo koji vaš blog.

U delu **Stats** možete da vidite statističke pokazatelje za svaki vaš blog, u delu **My Blogs** možete da kreirate novi blog na istom nalogu, u delu **Reader** uređujete listu blogova koje pratite (kasnije tu listu možete da prikazete na vašem blogu). Šta znači pratiti blog i šta je **RSS**?

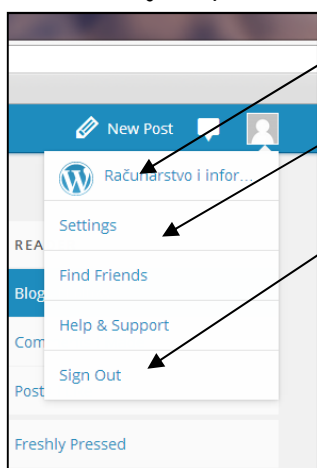
RSS predstavlja jednostavan način za automatsko preuzimanje informacija sa **web** lokacija koje vam se sviđaju. Umesto da posećujete omiljene **web** sajtove (ili blogove) kako biste videli da li se na njima pojavila nova vest ili članak, možete koristiti **RSS (Really Simple Syndication)**. Na taj način ćete odmah biti obavešteni o najnovijim zbivanjima ili promenama na blogovima koji vas zanimaju. Potrebno je da instalirate program (agregator) koji služi za primanje, pregledanje i sortiranje **RSS** fidova (npr. **SharpReader**). Program morate da instalirate na vaš računar, a kada ga pokrenete u polje **Address** treba da unesete **RSS** adresu sajta koji želite da pratite (uđite na sajt, pronađite narandžastu ikonu koja se često nalazi u gornjem ili donjem desnom uglu sajta, kliknite na nju i kopirajte adresu te stranice u polje **Address**).

Drugi način je da koristite neki od **on-line** programa (ne morate ništa da instalirate na računaru, radite preko interneta i niste vezani za vaš računar). Neki od popularnih su **FeedShow**, **Mozilla Firefox**, **My Yahoo** ili **Bloglines Reader**.

U **WordPress-u**, u delu **Reader** možete da uredite listu blogova koje pratite i da dobijete informacije o svakom novom članku koji je objavljen na tim blogovima.

Na desnoj strani globalne table imate dugme za objavljivanje članka na vašem blogu, pored njega se nalazi dugme za pregled najnovijih komentara, a do njega se nalazi dugme za kontrolu vašeg profila (svi blogovi koje napravite na jednom nalogu će deliti iste informacije o profilu, ako želite drugačiji profil na nekom blogu, treba vam nov nalog).

Klikom na ovu ikonu ulazite u kontrolnu tablu vašeg bloga i možete da uređujete (administrirate) vaš blog.

Klikom na **Settings** možete da promenite neke podatke (npr. izaberite srpski jezik kao jezik interfejsa).

Klikom na **Sign Out** se odjavljujete.

Vežba 2:

- prijavite se **WordPress.com** sa korisničkim imenom i lozinkom;
- odjavite se, pa se zatim opet prijavite za administriranje bloga;
- kreirajte listu blogova koje pratite;
- u delu **Settings** podesite srpski jezik kao jezik interfejsa;
- pređite na kontrolnu tablu vašeg bloga.

2.4. Organizovanje sadržaja na blogu

U **WordPress-u**, sadržaj se deli na dve velike klase: **članci** (prilozi, postovi, **Posts**) i **stranice** (**Pages**). **Članci** obuhvataju sve ono što se piše na blogu, zauzimaju najveći deo prostora na blogu, mogu im se dodeljivati **kategorije** i **oznake** (tagovi) i oni predstavljaju sadržaj koji se čita na blogu. Pojavljuju se hronološki (poslednji unosi su na vrhu stranice).

Članci se nalaze na stranicama, i to su delovi sadržaja koji su statični (na primer, stranica **About me** koja se pojavljuje kada kreirate blog). Stranicama se ne mogu dodeljivati ni kategorije ni oznake, za razliku od članaka. Kada prvi put instalirate **WordPress** pravi se i kategorija **Uncategorized**. Ako članku ne dodelite kategoriju, biće mu dodeljena ova kategorija. Ovu kategoriju možete preimenovati ili definisati novu podrazumevanu kategoriju (njoj će se dodeljivati članci ako im ne dodelite određenu kategoriju). Kategorije određuju načine na koje se članci mogu grupisati (ne treba da ih ima više od 10-15).

Stranice mogu imati **podređene stranice**, a kategorije mogu imati **potkategorije**.

Oznake (**Tags**) su ključne reči koje se koriste za opisivanje članaka na blogu. Pomažu pretraživačima i čitaocima da se člancima dodeli dodatni kontekst.

Blog je internet stranica koja ima strukturu koja ne mora biti standardna. Zbog lakše navigacije, blog bi trebalo da ima sledeće elemente:

- zaglavlje (**header**);
- navigacioni meni;
- telo bloga - deo namenjen za objavljivanje članaka;
- bočna traka (**side bar**) - jedna ili više celina na blogu koja sadrži dodatne elemente;
- podnožje (**footer**).

2.5. Opšta podešavanja

U meniju **Kontrolna tabla** (traka sa leve strane), u delu **Početak** možete videti koliko ima trenutno članaka, kategorija i strana na blogu, možete brzo objaviti neki članak, videti skorašnje komentare, statistiku i skorašnje nacрте članaka (na početku jedan članak, jedna strana i jedna kategorija).

Na kontrolnoj tabli, u delu **Podešavanja / Opšta** podešavate naslov bloga, podnaslov, jezik, vremensku zonu, oblik datuma i vremena, kojim danom počinje sedmica (važno je samo ako prikazujete kalendar na bočnoj traci), ubacujete sliku koja će predstavljati vaš profil, birate jezik na kome ćete pisati na blogu. Klikom na link **promenite jezik sučelja** možete da promenite šemu boja korisničkog interfejsa, neke podatke korisničkog profila kao i to koji vam je blog primarni (ako imate više blogova na jednom nalogu). Klikom na **Sačuvaj izmene** potvrđujete izmene.

U **Podešavanja / Pisanje** biramo podrazumevanu kategoriju članka (kategorija kojoj će članak biti dodeljen, ako mu ne dodelimo kategoriju).

U **Podešavanja / Čitanje** podešavate da li početna stranica (ona koja se prikazuje kada neko poseti blog, a podrazumevano je to stranica **Home**) prikazuje najnovije članke, ili početna stranica može da bude neka druga stranica koju ste kreirali. Ovde podešavate i

koliko najviše članaka da se prikazuje na jednoj stranici, da li se na stranici prikazuje ceo tekst članka u dovodu ili samo sažetak.

U **Podešavanja / Diskusija** birate da li dozvoljavate pisanje komentara na novom članku, da li omogućavate slanje odgovora na komentare putem **e-mail-a**, da li omogućavate stizanje **e-mail-a** sa obaveštenjem kada neko komentariše članak.

U **Podešavanja / Sadržaj** birate kolika će biti veličina male, srednje ili velike slike. Najmanje vrednosti za malu sliku su 128 i 96.

U **Podešavanja / Deljenje** birate da li da povežete blog sa nekim od popularnih mesta za društveno umrežavanje i automatski delite nove članke sa prijateljima (**Facebook, Twitter, LinkedIn...**).

U **Podešavanja / Glasanja** podešavate izgled anketa koje ćete kreirati (koji je podrazumevani način glasanja, da li omogućavate prikaz rezultata glasanja, kakav izgled će imati anketa).

U meniju **Alatke / Raspoložive alatke**, imate mogućnost pretvaranja kategorija u oznake ili obrnuto. Tu se nalazi i opcija **Obriši veb mesto** u vezi sa kojom treba znati da, ako obrišete svoju web lokaciju, nećete moći da dobijete nazad istu adresu (niti će moći da je dobije neko drugi).

U meniju **Korisnici** nalazi se lista korisnika bloga. Kada instalirate **WordPress**, automatski se pravi korisnik **Admin** i generiše se slučajna lozinka. Da biste nekog dodali kao administratora vašeg bloga, on mora imati nalog na wordpress.com. Korisnik može imati neku od sledećih uloga: **Upravnik** (administrator) - ima pristup svim funkcijama bloga, **Urednik** (**editor**) - ima pristup svemu što ima veze sa sadržajem, ali ne i parametrima podešavanja bloga, **Autor** - može da piše i objavljuje sopstveni materijal, ali ne može da uređuje tuđi, niti može da dodaje nove kategorije i veze, **Saradnik** - može pisati sopstvene priloge, ali ne može sam da ih objavljuje na blogu. Na blogu možete imati najviše 35 korisnika.

U meniju **Veze** možete da kreirate vaš **blogroll** (lista linkova, tj. veza ka nekim drugim blogovima ili sajtovima). Kasnije, tu listu možete da postavite na bočnu traku vašeg bloga. Ako izaberete **Veze / Kategorije veza** možete da napravite novu kategoriju veza. Kategorije veza **nemaju nikakvu povezanost** sa kategorijama koje dodeljujete člancima (o tim kategorijama će biti reči u naslovu 2.6). Klikom na **Veze / Dodaj novu** možete da dodate link ka nekom blogu ili sajtu koji je vama značajan ili za koji mislite da će biti koristan učenicima (možete da izaberete da se link otvara u novom jezičku internet pregledača).

Vežba 3:

- unesite naslov bloga, podnaslov, podesite vremensku zonu, oblik datuma i vremena, kojim danom počinje sedmica, izaberite jezik na kome ćete pisati na blogu;
- promenite šemu boja korisničkog sučelja (interfejsa);
- izaberite podrazumevanu kategoriju članka;
- podesite da početna stranica prikazuje vaše skorašnje članke;
- izaberite da stranice bloga prikazuju najviše 10 članaka;
- dozvolite pisanje komentara na novim unosima;
- podesite da komentari budu prikazani sa najstarijim komentarima na vrhu strane;
- podesite da autor komentara mora imati prethodno prihvaćen komentar;

- podesite veličinu umanjene slike (širina 150, visina 150), veličinu srednje slike (širina 300, visina 300) i veličinu velike slike (širina 1024, visina 1024);
- izaberite **Deljenje** kao podrazumevani način glasanja;
- izaberite da se rezultati glasanja prikazuju;
- izaberite da se anketa pojavi u obliku **Plastično sivo usko**;
- dodajte neku osobu kao **autora** na vašem blogu;
- kreirajte novu kategoriju veza, i dodajte nekoliko linkova u tu kategoriju.

2.6. Kreiranje stranica, kategorija, članaka i oznaka

Kreiranje stranica - u meniju **Strane**, klikom na **Sve strane** možete videti sve strane koje ste kreirali. Kada dođete pokazivačem na naziv stranice pojavljuju se linkovi za uređenje, brzu izmenu, brisanje i pregled te stranice. Na početku, kreirana je stranica **About**. Klikom na **Uredi** možete promeniti naziv stranice u **O autoru** i dodati odgovarajući tekst. Klikom na **Ažuriraj** čuvate izmene koje ste napravili. Novu stranicu kreiramo klikom na **Dodaj novu** iz menija **Strane**. Unosimo naziv stranice i tekst. Dugme **Pregledaj promene** koje se nalazi sa desne strane, daje pregled izgleda stranice. Odmah ispod njega podešavate **Stanje**, **Vidljivost** i **Datum objavljivanja**. **Stanje** stranice može da bude: **Objavljeno** (stranica je odmah vidljiva na blogu), **Čeka pregled** i **Nacrt**. **Vidljivost** može da bude: **Javno** (stranica je dostupana posle objavljivanja), **Zaštićeno lozinkom** i **Privatno** (stranica je vidljiva samo vama dok joj ne promenite **Vidljivost** u **Javno**).

U okviru **Osobine strane** podešavate **poredak** - strane su obično poredane azbučnim redom, ali možete izabrati sopstveni poredak unošenjem broja u ovom polju (1 za prvu itd.).

Kreiranje kategorija - pre objavljivanja članaka treba kreirati kategorije u koje će članci biti svrstani. Automatski je kreirana kategorija **Uncategorized**. U meniju **Članci** nalazi se podmeni **Kategorije**. U polje **Dodaj novu kategoriju** unosite ime kategorije (ime može da sadrži razmake kao i znak &). U većini tema ne koristi se polje **Opis**, pa je ono najčešće prazno. U delu **Roditelj** bira se da li je to potkategorija neke već kreirane kategorije. Kategorija će postati vidljiva na sajtu tek kada se doda prvi članak u nju.

Vežba 4:

- promenite naziv strane **About** u **O autoru** i dodajte odgovarajući tekst;
- kreirajte nekoliko kategorija.

Kreiranje članaka - sve članke koje smo kreirali možemo videti u meniju **Svi članci** koji se nalazi u okviru menija **Članci**. Ovde možemo napraviti izmene na članku klikom na **Uredi**, premestiti članak u otpad ili videti kako će članak izgledati kada se objavi (klikom na **Pogledaj**). Takođe, možemo izlistati sve članke koji pripadaju određenoj kategoriji ili koji su objavljeni određenog datuma. Nov članak dodajemo klikom na **Dodaj novi** u meniju **Članci**. Unosimo naslov članka, a ispod naslova unosimo i formatiramo tekst u editoru teksta.

Neki od korisnih alata u editoru su: **Prikaži naprednu traku sa alatima** (prikazuje drugi red sa alatima), **Nalepi iz programa Word**, **Citat** (uvlači izabrani tekst i obrađuje ga kao poseban tekst koji se razlikuje od okolnog teksta), **Umetni oznaku „Više“** (prikazuje se deo teksta, a za ceo tekst treba kliknuti na oznaku **Više**), **Dodaj link** (umetanje veze ka nekom sadržaju - unosite URL sadržaja koji želite da povežete i potvrđujete opciju **Otvori vezu u novom prozoru** da bi se sadržaj pri pokretanju otvorio u novom prozoru

pretraživača), **Prikaz editora na celom ekranu**, **Nalepi kao čist tekst** (bez formatiranja), **Umetni nestandardni karakter**, **Dodaj glasanje** (za ubacivanje ankete) i **Dodaj sadržaj** za ubacivanje datoteka iz računara (dozvoljene vrste datoteka: jpg, jpeg, png, gif, pdf, doc, ppt, odt, pptx, docx, pps, ppsx, xls, xlsx, a najveća dozvoljena veličina datoteke za otpremanje je 1 GB).

Da biste članku dodelili jednu ili više kategorija, potvrdite polja pored imena kategorija u okviru **Kategorije** na desnoj strani ekrana. Ako kliknete na **Najkorišćenije**, videćete listu samo onih kategorija koje najčešće koristite. Da biste na ovom mestu napravili novu kategoriju ili potkategoriju, kliknite na vezu **Dodaj novu kategoriju** ispod liste kategorija, upišite ime nove kategorije, izaberite da li će biti potkategorija i kliknite na **Dodaj novu kategoriju**. Druga vrsta alata za klasifikovanje sadržaja jesu oznake (**tags**). Kada u članku kliknete na vezu oznake, vidite sve članke na tom blogu koji su povezani sa njom. Oznake su ključne reči koje se koriste za opisivanje članaka na blogu. Kategorije su širi pojam, a oznake služe da se člancima na blogu dodeli dodatni kontekst koji pomaže pretraživačima i čitaocima da smeste sadržaj na određeni mesto. U delu **Oznake** unesite ključne reči koje se odnose na vaš članak (možete da ih razdvojite zarezom), i kliknite na **Dodaj** da biste dodelili oznaku članku.

U delu **Objavi** izaberite u kom obliku želite da objavite članak. **Stanje**, kao i kod stranica, može da bude: **Objavljeno**, **Čeka pregled** i **Nacrt**. **Vidljivost** može da bude: **Javno** (ako u okviru ove opcije potvrdite **Zalepi ovaj članak na naslovnu stranicu**, onda će ovaj članak dobiti osobinu **lepljiv**, tj. uvek će se pojavljivati na vrhu strane), **Zaštićeno lozinkom** i **Privatno** (članak je vidljiv samo vama dok mu ne promenite vidljivost u **Javno**). Ako ste sve stavke izabrali, kliknite na **Objavi**.

Vežba 5:

- kreirajte nekoliko članaka i dodelite im odgovarajuće kategorije i oznake;
- nekom od članaka dodelite **Vidljivost Privatno**;
- isprobajte alate u editoru teksta;
- u članak dodajte link ka nekom sadržaju sa interneta (neka se link otvara u novom prozoru);
- kreirajte anketu.

2.7. Ubacivanje slika i video zapisa u članak

Sliku u članak možete da ubacite:

- **iz računara**: u editoru birate **Dodaj sadržaj**, a zatim na kartici **Upload Files** birate **Izaberi datoteke**. Kada je slika učitana (**upload-ovana**), sa desne strane možete menjati neke parametre slike - **Naslov**, **Natpis** (pojavljuje se ispod slike), poravnanje, vezu ili veličinu slike. Klikom na **Uredi sliku** dobijate više mogućnosti za uređivanje slike (rotiranje pod određenim uglom, isecanje dela slike u određenoj srazmeri...). Sliku ubacujete u članak klikom na **Insert into post**.
- **sa interneta**: iz editora kliknete na **Dodaj sadržaj**, a zatim **Insert from URL**. Kada pronađete sliku na internetu, desnim tasterom miša kliknite na sliku, izaberite opciju **Copy image URL**, vratite se na dijalog za ubacivanje slike, izbrišite **http://**, desnim tasterom kliknite na to polje i izaberite opciju **Paste**.

Zatim izaberite **Insert into post** i slika će biti ubačena u vaš članak. Ako želite da ubacite sliku koju ste već učitali onda na ovom istom mestu birate **Insert Media**.

Kada ste ubacili sliku, klikom na nju dobijate opcije za uređivanje i brisanje slike. Ako izaberete uređivanje slike dobijate dijalog u okviru koga možete da menjate veličinu slike (u procentima), poravnanje slike u odnosu na tekst kao i natpis slike. Na kartici **Napredne mogućnosti** (u okviru ovog istog dijaloga), možete da odredite tačnu veličinu slike (najmanja veličina slike jednaka je veličini male slike koju ste postavili u **Kontrolnoj tabli**, u delu **Sadržaj**).

Možete, takođe, da kreirate **galeriju slika** koje će biti prikazane kao niz malih slika u okviru članka. Slike u okviru galerije možete da prikazete i kao **slideshow**. Galerija se kreira tako što u okviru nekog članka birate **Dodaj sadržaj**, a zatim **Create Gallery**. Na kartici **Upload files**, kliknite na **Select files** i izaberite slike sa računara koje želite da se pojave u galeriji. Zatim izaberite **Create a new gallery**. U sledećem dijalogu podešavate galeriju. Klikom na svaku sliku pojedinačno možete da postavite naslov i opis te slike. Na ovom mestu podešavate i u koliko stubaca će se slike pojavljivati (ne odnosi se na **slideshow** prikaz), da li će se pojavljivati slučajnim redosledom (ovo se odnosi na **slideshow** prikaz) i na koji način će se slike pojavljivati (**slideshow, thumbnail, a gallery with square tiles, a gallery with circular tiles**). Kada ste završili sa podešavanjem galerije, kliknite na **Insert gallery**. Na stranici, naravno kliknete na **Ažuriraj**, a ako želite da vidite kako će galerija izgledati na stranici, kliknite na **Pregled**.

Video zapis možete da ugradite jednostavnim kopiranjem URL-a u članak (pronađite video zapis na nekom od podržanih servisa, kopirajte URL tog video zapisa, pređite u članak i izaberite **Paste** - vodite računa da posle kopiranja URL ima izgled teksta, a ne linka). **WordPress** podržava ugrađivanje video zapisa sa sledećih servisa: **YouTube, Vimeo, Hulu, Flickr, DailyMotion, Viddler, Blip.tv, TEDTalks, Educreations, Instagram i Videolog**.

Video zapis sa **YouTube**-a možete da ugradite i klikom na **Dodaj sadržaj**, a zatim **Insert YouTube**.

Vežba 6:

- u članak ubacite sliku iz računara, a zatim naknadno promenite parametre slike;
- ubacite sliku sa interneta;
- kreirajte vašu galeriju slika i prikazite je kao **slideshow**;
- ubacite link ka video zapisu sa **YouTube**-a;
- ugradite video zapis.

2.8. Podešavanje izgleda bloga

Na kontrolnoj tabli, u delu **Izgled**, izaberite **Teme**. Tema određuje izgled bloga kao i način prikaza elemenata bloga (stranice, kategorije). Kada birate temu, na blog stavite bar malo sadržaja, makar i besmislenog, da biste videli kako tema izgleda kada je primenite. U ovom delu birate odgovarajuću temu. Besplatne teme se nalaze u grupi **Free**. Kada pređete pokazivačem preko određene teme možete da izaberete **Pregled** (videćete kako izgleda sadržaj koji imate na blogu ako primenite tu temu, možete da podešavate neke parametre

teme i na kraju da izaberete da li da primenite tu temu ili ne) i **Uključi** (primenjujete tu temu na vaš blog). Izabranu temu možete naknadno da prilagodite vašim potrebama iz menija **Izgled** izborom opcija **Prilagodi**, **Mogućnosti teme**, **Zaglavlje** ili **Pozadina**.

Izbornici su meniji koji se uobičajeno pojavljuju na vrhu strane, ali mogu i negde drugo na blogu, ako to tema dozvoljava. Sve teme ne podržavaju izbornike (podrazumevane teme **Twenty Fourteen** i **Twenty Thirteen** ih podržavaju). Kreiraju se izborom opcije **Izbornici** iz menija **Izgled**. U izbornik možete da dodate strane, kategorije ili veze koje ste kreirali. U okviru jedne stavke u meniju možete da imate podstavke (npr. u okviru stavke **Windows**, možete da imate stavke **Windows XP** i **Windows 7**).

Vidžeti (kontrole) su mini aplikacije koje se postavljaju na bočnu traku, u zaglavlje, podnožje ili druge delove bloga. Sve teme ne podržavaju sve kontrole. Ubacujete ih iz menija **Izgled / Vidžeti**. Izaberite neki od raspoloživih vidžeta i prevucite ga u položaj koji želite (bočna traka, podnožje ili nešto drugo - u zavisnosti od teme). Neki od raspoloživih vidžeta su:

- **Akismet** - za kontrolu neželjenih komentara;
- **About me** - postavljanje informacija iz **About me** profila;
- **Arhive** - prikazuje objavljene članke po mesecima (pored naziva meseca u zagradi se nalazi broj koji označava koliko članaka ste objavili tog meseca);
- **Rešetka autora** - prikazuje sve autore bloga (klikom na link autora prikazuju se svi članci koje je taj autor postavio);
- **Autori** - uz slike autora ispisani su i naslovi članaka koje je postavio;
- **Statistike bloga** - prikazuje ukupan broj pregleda na vašem blogu (uključujući i vaše preglede);
- **Blogovi koje pratim** - prikazuje listu blogova koje pratite preko **Reader-a**;
- **Kalendar** - prikazuje kalendar svih vaših priloga na blogu;
- **Kategorije** - prikazuje kategorije koje dodeljujete člancima koje ste objavili (kategorije mogu da budu prikazane kao padajuća lista, pored naziva kategorije može da bude prikazan broj članaka koji je vezan za tu kategoriju, ili mogu da budu prikazane hijerarhijski);
- **Prilagođeni izbornik** - omogućava da prikažete strane, kategorije ili veze na bočnoj traci vašeg bloga (prethodno morate da kreirate **custom menu** tj. izbornik);
- **Flickr** - omogućava prikaz vaših poslednjih slika koje ste objavili na ovom servisu;
- **Fejsbukova kutijica** - omogućava povezivanje posetilaca bloga sa vašom stranom na **Facebook-u**;
- **Praćenje bloga** - omogućava praćenje članaka na blogu preko **e-mail-a**;
- **Gallery** - omogućava prikaz foto galerije ili **slajdshow-a** u bočnoj traci;
- **Gravatar** - omogućava prikaz vašeg gravatara (informacije o vama koje se prikazuju na svim sajtovima na internetu koji podržavaju ovaj servis) sa dodatnim tekstom;
- **Slika** - omogućava prikaz slike na bočnoj traci (morate da imate URL datoteke koju postavljate kao sliku);

- **Veze** - prikazuje listu veza (ka drugim sajtovima ili blogovima) koju ste kreirali iz kontrolne table izborom opcije **Veze**;
- **Meta** - omogućava prijavljivanje i odjavljivanje sa bloga kao i **RSS** članaka i komentara;
- **Strane** - omogućava prikaz strana koje ste kreirali na blogu;
- **Skorašnji komentari** - prikazuje najnovije komentare;
- **RSS veze** - omogućava postavljanje RSS linkova ka člancima ili komentarima;
- **RSS** - prikazuje članke sa blogova koje vi pratite;
- **Pretraga** - omogućava pretraživanje vašeg bloga;
- **Oblak oznaka** - prikazuje spisak oznaka (tagova) koje ste dodelili vašim člancima (oznake koje se najčešće pojavljuju će biti prikazane uvećanim fontom);
- **Tekst** - omogućava da dodate tekst na bočnu traku (ovaj vidžet se često koristi);
- **Najbolje ocenjeno** - omogućava prikaz najpopularnijih članaka u poslednjih 48 sati;

Vežba 7:

- izaberite temu za vaš blog;
- promenite neke parametre teme (sliku u zaglavlju, boju pozadine...);
- postavite nekoliko vidžeta na bočnu traku (kategorije, kalendar, tekst boks, neku kategoriju veza, administriranje bloga, broj poseta...);

Za kraj

podesite svoj blog, odjavite se i pogledajte kako blog izgleda kada ga posetite. Posetite blogove drugih polaznika seminara i ostavite komentar. Dodajte nazive tih blogova u listu blogova koje pratite ili u neku kategoriju veza.

Sasvim za kraj

kasnije, polako prikupljajte ili sami kreirajte materijal za blog koji će biti zanimljiv i koristan vašim učenicima. Objavljujte povremeno članke sa materijalom ili nekim razmišljanjima na školske teme. Dajte učenicima adresu bloga i videćete da će vaš blog svakog dana biti posećen!

Izvori:

Hussey T: Using WordPress, Mikro knjiga, 2011

<http://en.support.wordpress.com/>

<http://www.blogdoksirekoblog.com>